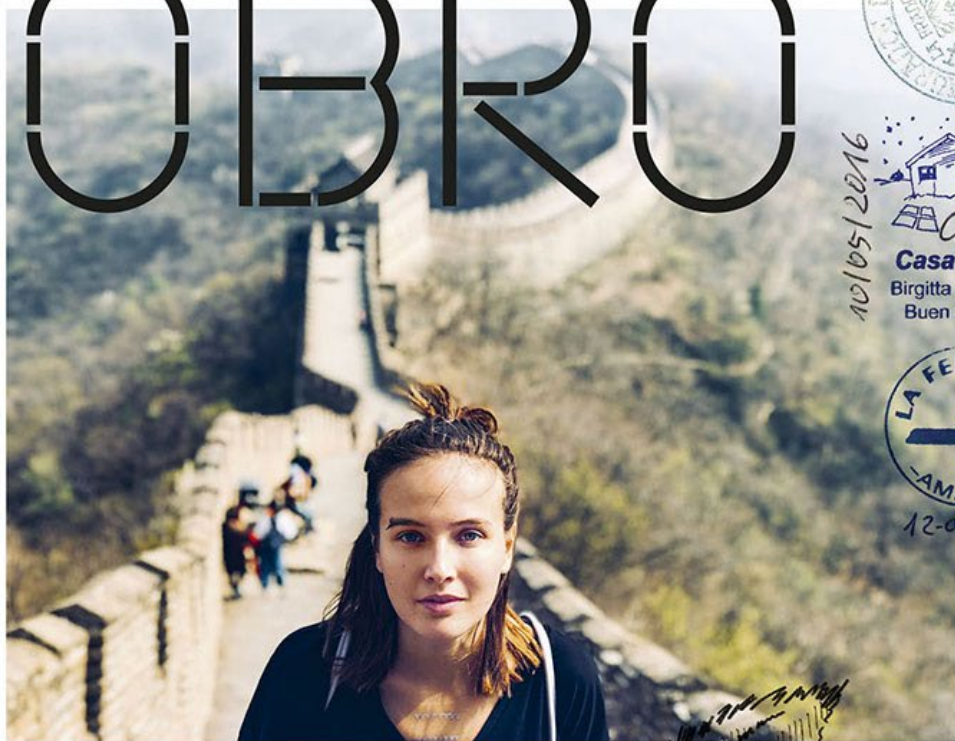

DOBRO

Láska
Laos
Thajsko
Severní pól
Berlín
Malta
Paříž
Čína
Bosna a Hercegovina
Černá Hora
Austrálie
Camino de Santiago
Los Angeles
Kanada
Vietnam
Londýn
Kostarika
Barbados
Peru
Budapešť

TEREZA RAMBA

FLIGHT
AB 7493
DATE
10 APR 0925
DEP. TIME

VORISOVA/TEREZA
FROM AUH TO TXL

DRUHUM

10/05/2016

Casa Be
Birgitta y Ma
Buen Cam

12-05-2

DobroDruhům

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

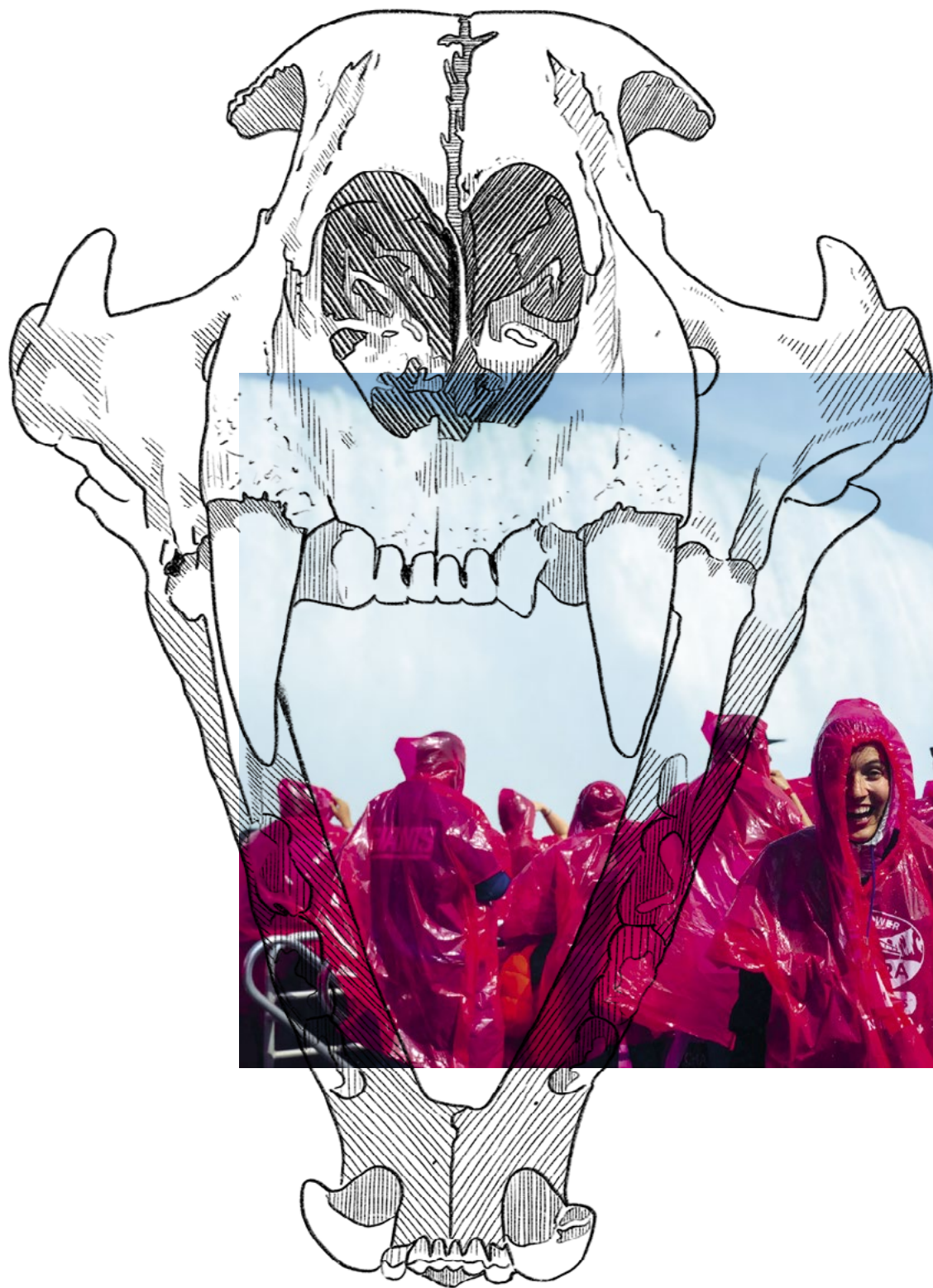
Bizbooks®

Tereza Ramba
DobroDruhům – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Dítě v modrém pyžamku se mi dívá hluboko do očí. Nepřestane mě sledovat, dokud ho neztratím z dohledu. Je mu tak pět let. A už má kruhy pod očima.

Láska je.

DOBRO

TEREZA RAMBA

DRUHUM

Láska	10
Laos	13
Thajsko	31
Láska	52
Severní pól	56
Berlín	71
Malta	75
Berlín	78
Paříž	86
Čína	90
Láska	95
Bosna a Hercegovina	100
Černá Hora	104
Austrálie	108
Láska	114
Camino de Santiago	120
Láska	148
Los Angeles	154
Láska	164
Kanada	166
Láska	181
Vietnam	196
Londýn	222
Kostarika	226
Láska	236
Barbados	246
Peru	248
Láska	269
Budapešť	274

Věnováno Raketákovi, aby věděl, že jeho rodiče nebyli žádní srabíci
a že nikdy nebude mít nemoc hor, protože už v prenatalu
vylezl s maminkou nad pět tisíc metrů. Je třeba, aby věděl, že
jeho tatínek na tom byl v horách o poznání hůř než on.

Věnováno mému manželovi, za to, že vzal dlátíčko a jemnou práci
pomalu a postupně omlátil tu kouli strachu, která stála mezi
mnou a veřejným psaním, mezi mnou a veřejným vším. Místo
nebe kruhy.

Věnováno mámě a tátovi, za to nádherný, svobodný dětství.

Věnováno všem mámám a tátům, i vám, co s tím zrovna válčíte,
i vám, co jste nám přišli do života později a co vám vozíme
falešný ledy ze severních pólů. Ano, myslím tebe, sousede.

Věnováno prarodičům.

Věnováno mojí sestře. Bez tebe by nebylo v životě nic.

Věnováno bráškovi, mojí lásce.

Věnováno A. do nebe.

Věnováno mým partákům.

Věnováno všem lidem na cestách. Ochraňujte se.

LÁSKA

Mám dvě božské babičky. Jejich výchova se liší. Obě nás všechny vnoučata bez rozdílu milují. Bez rozdílu doslova. Dokonce si nás pletou. Oslovují mě Jirko, Péťo, Léňo, Mirečku, Kiki, Luky nebo Marcelko. Stejně jako všechny mé sourozence a sestřenice a bratrance a tety a strýce oslovují náhodně vybraným jménem. Doufají, že se trefí. Když už se trefí, slyším Tejo, Terinko, Rézi nebo Rozárko, následuje váhavý pohled, moje přikývnutí, spokojený úsměv.

Když řeknu babičce Amazonce, že jedu pryč, nikdy ji nezajímá, kam jedu. Vždycky se zeptá, na jak dlouho. A na jak dlouho tam jedeš? Na tři týdny. To zase budu brát tři týdny neurol. Je to trochu vydírání. Zároveň mě to dojíká. Vzhledem k tomu, kolik nás v rodině je, bere babička Amazonka neurol pravidelně. Když se výjimečně stane, že jsme v republice všichni, babička Amazonka vysazuje neurol a poukazuje na výhody bytí v Čechách. A se slovy *Co bys dělala pod stanem?* vás lehce pod tlakem znovu vydírá cigánskou pečeni s karlovarskými knedlíky a sýrovým masem. Zavalený láskou a jídlem vás s cigárkem v puse nutí přísahat, že teď už dlouho nikam nepojedete, protože jste to slíbili před severním pólem, a sedět doma na zadku je pro vás stejně nejlepší. A hlavně nejede za černochema. To už bych nepřežila. Po otázce proč nastává dlouhé významné mlčení. Babička Amazonka mi vždycky poradí s chlapama a jak zachránit nepovedený jídlo, který vztekla liju do záchoda.

Babička Mařenka má taky speciální techniku. Taky ji vůbec nezajímá, do jaké země kdo ze členů rodiny jede. Babička se řídí heslem: mrtvý dítě – blbý dítě. A za dítě považuje všechny kromě sebe a dědy. Tvrdí, že jsme všichni chytří a dobře (od ní) vychovaní. Čili o nás strach nemá. Takže se nemusíte bát sdělit jí detaily. Čína, severní pól, Kanada, Vietnam, absolutně nic ji nerozhodí. Babička utekla před válkou z Ukrajiny jako dítě. A zažila věci. Které si, holčičko, ani neumíš představit. A podle toho jsme byli vychováni. Lezli jsme po stromech. Chodili kopřivama a včely nás štípaly, teda kromě bratránka, ten má alergii. Když jsme se prali, tak dostali nafackováno všichni členové bitky stejně. A každý si musí přidat, aby se spravil. Jediné, co babička Mařenka vyžaduje, je pohlednice. Myslím, že už začíná mít slušnou sbírku. Babička

Mařenka mě naučila vařit ty nejtěžší jídla a tvrdí, že za padesát let bude moje svíčková nepřekonatelná. Jó, holčičko, to si ještě musíš počkat.

Jenom tenhle rok babičky dostanou pohledy z Kostariky, Barbadosu, Maďarska, Londýna, Berlína, Kuby, Thajska a ze skautského tábora. Až přijedeme, obejmou nás. Uvaří, co máme rádi, a pak jim budeme vyprávět. Babička Amazonka bude nadávat, až uslyší o medvědech a pumách, babička Mařenka se bude usmívat a myslet si o tom svoje.

Takhle nás vychovaly. Trochu se o sebe bojíme, ale zároveň skáčíme do kopřiv. Strašně rádi odjíždíme.

Milujeme se.

A milujeme vracet se.

Vyprávět jim.

A jíst s nimi.

Protože doma jsou škvarkový placky a brownies.

Odjíždí se kvůli návratům.

A sdílení je jediná forma života.

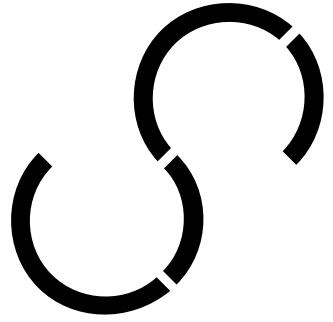
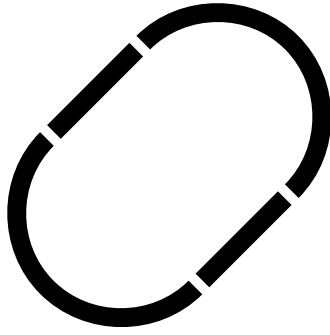
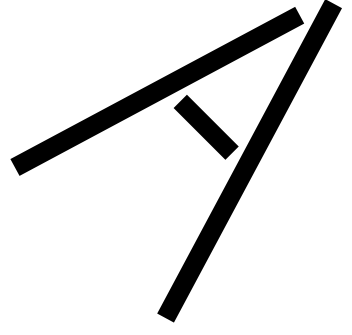
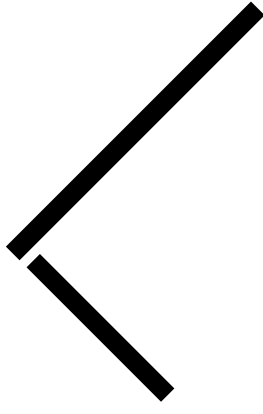

Komunistická země, běží mi hlavou, když se po dvanáctihodinový cestě snažíme přejít přes hranice. Zavírají v šest a nezajímá je nic. Mě zajímá jejich džungle. Takže se usměju. Nepomůže to. Ráno nestíháme. Na kafe a bagetu ale máme čas vždycky, takže jsme pak bez peněz. Jedeme upraveným, nejspíš terénním tuk-tukem a po cestě přibíráme indiánku z hor poblíž thajských hranic. Nůši s barevnejma hadrama u kolenou, dítě drží celou cestu v levý ruce, hlavičku má úplně zakloněnou.

Ohledně výchovy nám v Evropě lžou. Jedeme dvě a půl hodiny. Dítěti bude pár měsíců. Strašně to drncá, někdy prší a dost fouká. Ona se celou dobu drží pravou rukou, občas si čichne k hlavičce dítěte.

Dítě spí. Projedeme řekou. Na řece je vor, na voru motorka s pánem v helmě, kterého táhne Thajec ve slípech. Hlína je sytě oranžová. Řeka hnědá a všude okolo zelená. Jsme hluboko v džungli.

Mám moc těžkou krosnu. Jsem úplně mokrá potem a vzduchem. Černý kořeny vylézají z červený hlíny a barví půdu okolo sebe. Zvuk, kterej má takovou frekvenci, že i insomniaci a lidi s tinnitusem budou večer spát. Obrovská pavoučice. Mám arachnofobii, takže k ní jdu co nejbliž.

Takhle se to se strachama musí. Víím o ní, že má chlupatej zadek, a ona o mně, že jsem vytrvalá. Pak se zkroutí na list a zmizí. Klouže to.

Přicházíme k našemu domu ve stromě. Je to jednoduchá stavba padesát metrů nad zemí. Na stromě, který byl vybraný pro svoje stáří, sílu a vytrvalost. Koukáme daleko do lesů. Giboní miminko. Vypadá, jako že letí. Spíme na jednoduchých tvrdých matracích. Máme moskytiéry, čelovky a vodu. Jídlo nám uvařili lidé z vesnice hluboko a je to to nejlepší jídlo na světě. Náš průvodce nalévá domácí happy water z lepivé rýže. Jeho rodina bydlí ještě dva dny a dvě noci cesty pěšky lesem – a už teď jsme hodně hluboko v džungli.

Když je velká zima, zapálí oheň, protože nemají teplé oblečení. Nemají nic, vypráví nám. S vodou chodí pěšky na zádech, a když

si někdo zlomí ruku, podpoří mu jí klackem a obváží kusem látky. Za tři týdny je to prý v pohodě. V tomhle světle mě svědomí mojí evropský rozmazlenosti úplně vysaje. Stejně jako první pijavice, kterou mi najde parťák podle krvavejch fleků vzadu na bílým triku. Teče to překvapivě hodně. Statečně jí ze mě sundá, ránu vydezinfikuje a nastříká obvazem.

Dezinfekce. Obvaz. Bohatství. Pak evropsky ošetřená ležím a poslouchám zvuky temnoty a zvířat. Nikdy jsem na hezčím místě nespala.

Jsou tu krysy a mají až čtyři kila. Chtěla bych, aby tady bylo tvoje rameno. Někdy lidi zažijou rozdílný věci a pořád si chtěj stoprocentně rozumět. Nechci si s tebou stoprocentně rozumět, chci, abys slyšel ten zvuk. Cítil tu vůni a polykal to vlhko. Ve stromovejch domech. Svět je v pořádku. Vzduch a láska.

Piju vařící bylinkovej čaj, horkou vodu sem dotáhl v těžký měděný konvici, nechápu jak. Věci mají efekt. Mně koukání do tisíce vrstev zelený roztahuje hrudník. Dnešní trek byl náročnej. Celou noc ti bylo strašně špatně. Když už si myslíme, že jsme na místě, musíme přebrodit velkou, po kolena hlubokou řeku. Nám je po pás, takže zbytek cesty jdeme mokrá. Je oranžová od hlíny. Kvůli pijavicím už nezastavujeme. Jíme stromovou houbu. Kolem ní lítá milión mušek. Um jí odtrhne a žvejkáme.

Někdy houba na zemi dobrá a někdy houba na zemi lidi umřít. Říká mi Um.

Polykám.

Ahá, takže houba na zemi někdy dobrá a někdy jedovatá a houba na stromě vždycky dobrá? Ne. Um mi podává další kusanec houby.

Žvejším.

Na stromě houba někdy dobrá a někdy taky lidi umřít. Polykám a koukám se na Uma vyčítavě.

Ume, ty jistý, že tahle houba lidi ne umřít?
ANO, já jistý. Někdy umřít a někdy žít.

Přemýšlím, jak moc neslušný je vyzvrátit houbu na místě, a myslím taky na tu žlutou bobuli. A stébla rejže. A bambus, co mi dal po cestě ochutnat.

Vrchol hada. Říká Um a klekáme si k vysušené hadí hlavě. Úplně do černa. Je velká jako švestka a za ní leží zbytek těla. Uprostřed bílá houba a na ní parazit. Snažím se zorientovat v jeho laoském vyprávění a nevím, jestli houba požírá hada a parazita, nebo parazit houbu.

Úplně do detailu to nepochopím, ale je jasné, že had tenhle boj nedal. Přitom byl největší. A tak to s bojema je. Pořád myslím na tu stromovou houbu v mém žaludku, a zda jít zvracet, nebo ne. Sundáváme si každý svoje pijavice. Um říká, že je to zdravé.

Jako masáž. Přemýšlím. Včera jsem z těch krvavejch fleků byla vyděšená.

Takže se z těch tvorů nalepenejch na mně mám radovat?!

Jo. Říká Um a tváří se vážně.

Houba, bobule, pijavice. Rozhoduju se mu věřit. A tak se raduju. Kousla mě taky do beder a tím považuju svou chronickou městskou bolest zad za vyléčenou.

Ještě dvě a půl hodiny cesty a ty už jsi úplně zesláblá. Um ti bere krosnu a nalije do tebe něco sladkýho. Tři dny absolutně bez signálu, žádná civilizace. Hodiny, spíš dny do nemocnice. Konečně dojdeme k vodopádu. Sjedeme ho jako Tarzan. Voda je oranžová. Je to, jako kdybychom byly uvnitř dokumentu. Je ledová a léčí.

Pak se ztratíme v džungli. Nevím, co víc bych o tom měla napsat. Nejdřív je to v pohodě a pak už ne. Jsou tu černí medvědi a tygři. Um mi ukazoval medvědí drápance na stromech. Ted' tu ale není.

Ty jsi úplně bílá. Začínám mít strach. Jsem ráda, že jsem žena. Potřebuju muže. Tenhle pocit jsem v civilizaci nikdy neměla, a tak si ho hýčkám.

Za dvě hodiny najdeme cestu. Podle klacku. Nemluvíme. Když vyčerpanost dosáhne určitýho bodu, sdílení už nefunguje přes slova. Žádná z nás Umovi o našem bloudění neřekne. Poděkuju lesu, že nás vydal. Spíš třináct hodin a ani se nenajíš.

Piju vařící bylinkovej čaj, horkou vodu sem dotáhl v těžký měděný konvici, nechápu jak. Blíží se bouřka. Na náš dům ve stromě jsme přijeli ziplajnou, abychom nešlapali na určitý kusy džungle. Naštěstí je tady bezpečnostní leták. Když přijde bouřka, nepřibližujte se ke kabelům, stoupněte si a dejte nohy k sobě.

To půjde.

Dobrou noc.